

Uredništvo - uprava: Ljubljana,
Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lir, za
inozemstvo 31.50 lir.

Cek. rač. Ljubljana 10.650 za
naročnino, in 10.394 za inserate
Rokopisov ne vračamo

SCLOVENECE

JANUAR 1944

12

SREDA

Das erbitterte Ringen im Osten

Sowjetische Durchbruchversuche im Raum von Retschiza und Witebsk gescheitert - Heftige Kämpfe westlich Venafr Erfolglicher Angriff unserer Torpedoflugzeuge vor der Algerischen Küste - Terrorangriff auf Sofia

Aus dem Führerhauptquartier, 11. Januar, DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Aus dem feindlichen Brückenkopf nordöstlich Kertsch begann gestern der erwartete sowjetische Angriff. Die Kämpfe sind noch im Gange. Unsere Luftwaffe griff in diese Kämpfe ein und vernichtete zwei feindliche Landungsboote. Marine-Küstenbatterien schossen bolschewistische Truppenunterkünfte auf der Taman-Halbinsel in Brand.

Südwestlich Dnjeprpetrowsk griff der Feind mit mehreren Divisionen, von Artillerie und Schlachtfliegern unterstützt, auf schmaler Front an. Er wurde in harten Kämpfen durch Gegenstöße aufgefangen. 55 feindliche Panzer wurden hierbei abgeschossen.

Nordwestlich Kirowograd zerschlugen unsere Truppen wiederholte Angriffe der Bolschewisten und nahmen im Gegenstoß mehrere verlorengegangene Ortschaften wieder.

Bei der Abwehr feindlicher Angriffe südöstlich Pogrebischtsche wurden in erbitterten Kämpfen zwei sowjetische Bataillone vernichtet. Südwestlich der Stadt warfen unsere Truppen vorgedrungene feindliche Kampfgruppen trotz hartnäckigen Widerstandes zurück. In diesen Kämpfen wurden allein im Bereich einer Infanteriedivision 31 sowjetische Panzer und 19 Geschütze vernichtet.

Im Raum westlich Berdischew blieben schwächere Angriffe der Sowjets erfolglos.

Um Sarny wurde auch gestern gekämpft.

Westlich Retschiza behaupteten unsere Verbände in schweren Kämpfen nach Abriegelung örtlicher Einbrüche ihre Stellungen gegen den auf breiter

Front mit überlegenen Kräften angreifenden Feind.

Im Raum von Witebsk scheiterten erneute Durchbruchversuche der Bolschewisten. Bereitstellungen des Feindes wurden durch zusammengefasste Artilleriefeuer zerschlagen.

Bei den Kämpfen im Raum von Kirowograd hat sich die brandenburgische 5. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Bayerlein besonders bewährt.

In Süd-Italien wurde auch gestern im Abschnitt westlich Venafr erbittert gekämpft. Alle Angriffe des Feindes scheiterten; zum Teil wurden sie im Nahkampf zerschlagen. Ein örtlicher Einbruch bei Cervaro ist abgeriegelt. Im mittleren und östlichen Frontabschnitt fanden keine wesentlichen Kampfhandlungen statt.

Deutsche Torpedoflugzeuge griffen in der Abenddämmerung des 10. Januar an der Algerischen Küste ein feindliches Nachschubgeleit an und trafen 5 Schiffe mit einer Tonnage von 32.000 BRT. Das Sinken eines Transportes von 8000 BRT wurde beobachtet. Die Vernichtung weiterer Schiffe ist wahrscheinlich.

In den Mittagsstunden des 10. Januar und in der Nacht zum 11. Januar führten britisch-nordamerikanische Bomber Terrorangriffe gegen das Stadtgebiet von Sofia durch. Durch deutsche und bulgarische Luftverteidigungskräfte wurden nach bisher vorliegenden Meldungen 13 feindliche Flugzeuge, darunter mehrere viermotorige Bomber abgeschossen. Die Vernichtung von 9 weiteren feindlichen Flugzeugen ist wahrscheinlich.

In der vergangenen Nacht überflogen einzelne britische Störflugzeuge das westliche und nördliche Reichsgebiet.

K bojem v južni Italiji

Berlin, 10. jan. DNB. Mednarodni informacijski urad poroča o bojih v južni Italiji:

Na zahodnem odseku je proti obširnemu angloameriškim prodornim poskusom dovedel uspešni nemški odpor do hite izmenjave pozorišča. Kakor že deloma prejšnji dan, tako je tudi večeraj na ostalih točkah tega bojišča popustila napadalna delavnost invazivskih oddelkov. Zgolj posamezno so še Clarkove čete v moči voda ali čete napadale nemške črte, in to proti mestu Garigliano, jugovzhodno od Minturna in na dveh mestih pri San Vittoru. Nemške čete, pripravljene na močnejši napadalni pritisk, so povsod odbile te sunke z občutnimi izgubami za napadalca.

Hitri preobrat v Clarkovih nastopih, ki so se izpremenili od velikopotezne maneuvre za prodor na področju Mignano-Venafro v zgolj krajevno delovanje napadalnih čet, je posledica izredno velikih izgub napadajočih ameriških oddelkov. Navzlic obsežni uporabi gradiva in petdnevne predhodne izvidniške delovanju niso Clarkovi napadalni oddelki v treh glavnih dnevnih napadov dosegli nobenega odločilnega vdora, kaj pa šele kak prodor.

Branik iz jekla in železa

Severni Apeninski polotok je z morjem obdana trdnjava

DNB, 11. jan. (P. K.) Kdor si je na več dni dolgem potovanju ogledal obalne obrambne pasove severnoitalijanskega področja na zahodu in na vzhodu apeninskega polotoka ter tisoč metrov visoke gorske postojanke v Apeninih na jugu, se ne bo več čudil Angloamerikancem, ki rajši prenašajo na slepilnih konferencah najhujše očitke svojih sovjetskih zaveznikov, kot pa da bi si upali izvesti vdor v ta najdragocenejši del Italije, ki je Brennerju mnogo bližji kot polzevske bojišče južno od Rima. Sovražnik se brez dvoma dobro zaveda, kako je nemška vojska s sodelovanjem z organizacijo Todt utrčila severnoitalijanski prostor pred vdorom z morja ali z juga. Verjetno ve, kaka je udarna moč nemških armad, ki so pripravljene v teh krajih, da bi vsiljivcem zaprle pot. Jekleni obroč se je zaprl. Poskusi vdora z vzhoda ali z zahoda bi se zrušili s strahovitimi izgubami za napadalce. Zahlevaji bi ogrozili gradiva ter ladijske toneže, kontinentalni pa bi se brez vsakega uspeha, zakaj sovrážniku ne bi uspelo vdreti v nemške postojanke južno od Brennerja. Kaj takega namreč nemški sovrážniki tudi z največjo uporabo in premočju vojaškega gradiva ne morejo doseči. To so dovolj dobro pokazali boji v južni Italiji.

Pri zgrajitvi obalnih utrdb je nemško vodstvo upoštevalo izkustva, dobljena pri gradnji atlantskega in zapadnega zidu. Seveda mu je pomagala še narava sama s svojo strmo kamnitno obalo, ki predstavlja naravni zid proti vsakemu napadu z morske strani. Kjer pa narede počine prostor položni obali, ali kjer se umaknejo v notranost pokrajine, tam kaj služijo skale kot hrbljenca utrdb. V

zapornem ognju vsega orožja bi morale pribežiti tu izkrcane čete s svojim pronicanjem v deželo — krvav in nekoristen začetek, ker stoji na nasprotni strani nemški vojak.

Vseposvobod ob obali ter v visokih Apeninih je nastal zid iz jekla in skalovja, katerega postojanke je v zadnjih dneh obiskal vrhovni poveljnik v Italiji stotječih čet.

Na gorskih vrhovih in na skalovju ob morju stoji nemški vojak. Z njim so pred meseci prišli možje organizacije Todt ter 10.000 italijanskih delavcev. Njihovo delo, težko delo se je izplačalo. Včasih so imeli viteži in roparji svoje gradove na gorskih previih. Danes pa obvlada orožje modernega obrambnega sistema višine in doline. Ako pa bi sovrážniku le uspelo, da bi z velikimi žrtvami zavzel v smeri z juga kako odprano gnezdo, na celoto globoko razporejenih postojank bo zaman navaljeval. Njegovo napredovanje se bo zrušilo v krvi. Alpe pa bodo ostale še daleč. (Vojni poročevalec Fritz Trefftz-Eichhöfer.)

Zimske vojaške vaje

Berlin, 10. jan. DNB. Boji na vzhodu ponovno potrjujejo pomen in potrebo solanja čet za zimsko vojskovanje. Zato bo SA tudi letos od 1. januarja do 15. aprila v okviru svojega programa izvedla vaje v zimskih bojih. Udeležile se jih bodo poleg oddelkov SA tudi skupine NSDAP, vojske, orožja SS, policije, državne delovne službe ter organizacij KDF.

Ogorčene borbe na vzhodu

Sovjetski probojni poskusi na področju pri Rečici in Vitebsku so se izjalovili - Siloviti boji zahodno od Venafr - Uspešen napad naših torpednih letal pred alžirsko obalo - Teroristični napad na Sofijo

Führerjev glavni stan, 11. jan. DNB. Vrhovno poveljstvo oboježenih sil javlja: S sovrážnega mostišča severovzhodno od Kerča se je pričel večeraj pričakovani sovjetski napad. Boji še trajajo. Naše letalstvo je poseglo vanje ter je uničilo dva sovrážna izkrcavalna tolna. Mornariške obalne baterije so zažgale taborišča boljševiških čet na Taman-skem polotoku.

Jugozahodno od Dnjeprpetrowska je sovrážnik z več divizijami, podprt s topništvom in z bojnimi letali, napadel na ozki črti. V hudih bojih je bil s protisunkni prestopen. 55 sovrážnih oklepnikov je bilo ob tej priložnosti sestreljenih.

Severozahodno od Kirowgrada so razbile naše čete ponovno boljševiške napade ter so s protisunkom zavzele več začasno izgubljenih krajev.

Pri obrambi sovrážnih napadov jugovzhodno od Pogrebischtsche sta bila v ogorčenih borbah uničena dva sovjetska bataljona. Jugozahodno od mesta so vrgle naše čete napredujoče sovrážne bojne skupine nazaj v kljub trdovratnemu odporu. V teh bojih je bilo na področju ene same pehotne divizije uničenih 31 sovjetskih oklepnikov in 19 topov.

Zahodno od Berdisheva so ostali brezuspešni slabejši sovjetski napadi. Za Sarni so se tudi večeraj vršili boji.

Zahodno od Rečice so obdržali naši oddelki v težkih bojih po zavezitvi krajevnih vdorov svoje postojanke kljub

temu, da je sovrážnik napadel na široki črti z nadmočnimi silami.

Na področju pri Vitebsku so se izjalovili ponovni poskusi boljševikov, da bi prebili fronto. Sovražna zbirališča so bila razbita s strujenim topniškim ognjem.

Pri bojih na področju Kirowgrada se je posebno odlikovala brandenburška tretja oklepna divizija pod vodstvom generalnega majorja Beaverleina. V južni Italiji so se tudi večeraj znova vršile silovite borbe zahodno od Venafr. Vsi sovrážni napadi so se izjalovili; deloma so bili razbiti v bojih iz bližine. Krajevni vdor pri Cervaru je bil zajezen. Na srednjem in vzhodnem odseku bojišča ni bilo nikakih pomembnejših bojev.

Nemška torpedna letala so ob večernem mraku 10. januarja napadla pred alžirsko obalo sovrážno oskrbovalno spremijavo ter so zadela 5 ladij s tonazlo 32.000 ton. Opažena je bila potopitev ene prevozne ladje z 8000 tonami. Uničenje nadaljnjih ladij je verjetno.

V opoldanskih urah 10. januarja in v noči na 11. januar so izvršili britansko-severoameriški bombniki teroristična napada na solijske mestne predele. Po dosedanjih poročilih sta nemška in bolgarska protiletalska obramba zbilili 13 sovrážnih letal, med njimi več štirimotornih bombnikov. Uničenje nadaljnjih devetih sovrážnih letal je verjetno.

V pretekli noči je preletelo nekaj posameznih britanskih motilnih letal zahodno in severno področje Nemčije.

Nemško-švedska trgovinska pogodba

Berlin, 10. jan. DNB. Pogajanja, ki sta jih vodili nemška delegacija pod predstvom ministrskega ravnatelja dr. Walterja in švedska delegacija pod predstvom poslanika Haegglöfa v Stockholm o ureditvi nemško-švedskega blagovnega in plačilnega prometa v l. 1944, so bila dne 10. januarja končana. Pri tem je uspelo, da je bil ponovno sklenjen obsežen dogovor. Vsota plačilnega prometa, ki bo tudi še v naprej temeljila na osnovi zaračunavanja, se ceni kot v letu 1943. Na obeh straneh na skupno okoli 900 milijonov RM. Z upoštevanjem načrtno izvedenih povračil preje dogovorjenih industrijskih kreditov je razviden obseg blagovnega prometa v letu 1944. Švedska bo v glavnem dobavljala železno rudo,

jeklo, stroje, les, celulozo, papir in slično. Nemčija pa premog, koks, kemikalije itd.

Istočasno sta bila podaljšana dogovor za cene iz sebruarja 1943 in dogovor za zasebne dolgove za leto 1944. Med obema udeleženicima strankama sklenjen dogovor o plovi za leto 1944 je bil odobren. Istočasno so bila pogajanja o takozvanem goateborgskem prometu, ki so dovedla do pogodbene ureditve za leto 1944.

Amsterdam, 11. jan. T. Reuter poroča, da je švedski poslanik v Londonu protestiral pri britanski vladi zaradi kršitve švedske suverenosti, ki so jo s svojim preletom povzročila britanska letala dne 6. januarja.

Zakaj je izostal napad na Burmo

Tokio, 10. jan. DNB. (Vzhodnoazijska služba). Vodilni list Osrednje Japonske »Teshu Nippon« se norčuje iz »bengalske protiofenzive, ki so jo tako na veliko napovedovali in opozarjali, da se je ta ofenziva, ki je bila napovedana za konec zadnje periode monsuma, popolnoma izjalovila. List navaja v uvodniku 5 važnih vzrokov, zakaj ni mogoča sovrážna protiofenziva v Bengaliji:

1. Indija, ki naj bi bila izhodišče te protiofenzive, nima dovolj pripravnih krajev za vojno izdelavo ter luk za vojne ladje. Politična nestanovitnost ter akutno pomanjkanje hrane v Indiji sta nadaljnja vzroka, zaradi katerih Indija ni primerna za glavno oporišče bojev proti Japonski.

2. Zavezniške vojske v Indiji so pre slabotne, da bi lahko izvedle dovolj močne napade proti mogočim obrambi Vzhodne Azije in to navzlic zatrdilu, da imajo Angleži pripravljenih 1 mi-

lijon 250.000 moderno oboježenih indijskih vojakov, mogočno letalstvo in dokajleno mornarico, ki so jo do konca leta 1943 spravili v Ceylon.

3. List opozarja na velike težkoče pri izvedbi prekomorskih bojnih nastopov po prostranem Bengalskem zalivu, ki so potrebni za izvedbo uspešne protiofenzive.

4. List trdi, da niso nemogoči samo prekomorski napadi z izhodiščem iz Ceylona, temveč tudi angleški napad na Burmo z izhodiščem iz Indije ali vdor na obalno ozemlje. Čeprav meji Burma na indijsko provinco Assam, je vendar ločena od te z nad 8000 čevljev visokim gorovjem in gosto džunglo.

5. Nadaljnja ovira so zelo zamotani odnošaji med sovrážnim glavnim stanom v Indiji pod poveljstvom generala Claudea Auchinlecka, ameriškim glavnim stanom v Vzhodni Aziji pod poveljstvom generala Josepha Stilwella in čungčinskimi četami.

Beograjsko vseučilišče zopet odprto

Beograd, 10. jan. T. Sporazumno z nemškimi zasedbenimi oblastmi je bilo zopet odprto beograjsko vseučilišče. Pri začetni svečanosti je opozoril rektor Nikola Popović v svojem govoru na velik pomen vseučilišča za srbsko kulturno življenje in je objavil, da se bodo takoj pričela predavanja na filozofski, tehnični, medicinski in poljedelski fakulteti. Prosvetni minister Velibor Jonić se je zahvalil nemškimi zasedbenim oblastem, da so navzile vojni omogočile zopetno odprtje beograjskega vseučilišča. Ta dogodek je največjega pomena za življenje in razvoj srbskega naroda, ki jo srbskemu narodu nudi nemški narod. Prepričan sem, tako je nadaljeval minister, da beograjsko vseučilišče prav tako kot ves srbski narod popolnoma spoznava pomen današnjega dneva in da bo s svojim konstruktivnim in lojalnim zadržanjem prispevalo svoj delež k obrambi evropske krščanske kulture.

Doslej se je na vseučilišču vpisalo nad 7000 dijakov, od tega večina na medicinsko fakulteto.

Berlin, 10. jan. T. Diplomatski dopisnik DNB-ja dr. Sigfried Hern piše:

»Današnje svečano odprtje beograjskega vseučilišča pomeni važen korak na poti konstruktivnega sodelovanja Nemčije s srbskim narodom, ki je od obiska srbskega ministrskega predstavnika generala Nedelja v Führerjevem glavnem stanu došlo novo pobudo. S tem se ponovno izraža želja Nemčije,

da zagotovi vsem narodom, ki so pripravljeni na sodelovanje v Evropi, njih lastno narodno in kulturno življenje.

Tudi ponovno odprtje beograjskega vseučilišča, ki se je razvilo iz neke leta 1865, ustanovljene visoke šole, in na katere predavanja, ki jih bodo imeli odlični znanstveniki, se je prijavilo že nad 8000 dijakov, je značilna za praktično uporabo smernic, ki veljajo za novo zgradnjo Evrope. Kakor na političnem, tako se tudi na kulturnem področju Nemčija ravna po zaključkih, ki izhajajo iz že objavljenih načel po merilu razmer, odvisnih od vojaških potreb in volje za sodelovanje. V nemških političnih krogih označujejo zopetno odprtje beograjskega vseučilišča kot važen mejnik obnove srbskega narodnega življenja glede na novo Evropo.

Podpisniki Grandijevega poziva obsojeni na smrt

Verona, 10. jan. T. Od 8. januarja se je vršil v Castell Vecchio v Veroni pred izrednim sodiščem proces proti podpisnikom od Grandija sestavljenega dnevnega reda za zasedanje velikega fašističnega sveta, ki je dovedlo do znanih dogodkov dne 25. julija.

Vsi obtoženci so bili z izjemo Cianetia, ki je bil obsojen na 30 let ječe, obsojeni na smrt. Od 18 obsojencev na smrt jih je bilo 13 obsojenih v odsotnosti. Pri sojni in na smrt obsojeni so Ducejev zet Ciano, de Bono, Marinelli, Fareschi in Gotthardi.

Nemčija bo zdržala

Stockholm, 11. jan. T. »Brez dvoma smo s svojimi letalskimi napadi na nemška mesta povzročili velika razdejavanja, toda doslej je nemški narod vse to dobro prenašal.« je izjavil angleški general sir Walter Kirk v svojem komentarju o stanju letalske vojne, ki ga je prenašal londonski radio. Kirk je svaril pred ulvaro, da nemško prebivalstvo ne bo preneslo letalskih napadov. »Obratno moramo računati s tem,« je zaključil sir Walter Kirk svoja izjavanja, »da bo nemški narod zdržal.«

Fanatično junaštvo japonskih vojakov

Zeneva, 11. jan. T. »Morda je največji problem, pred katerim stoje Angloamerikanci v vojni na Pacifiku, navadni japonski vojak. Bolj kot vojne ladje in letala je on podlaga obrambe onih področij, ki jih obvladajo Japonci.« To ugotavlja poseben dopisnik »Timesa« na Novi Gvineji. Dopisnik pripominja nadalje: Ko so Japonci stopili v vojno, so zavezniški v splošnem podcenjevali japonske vojake. Ze malo kasneje pa so morali to mnenje popraviti. Zakaj ena izmed najpomembnejših značajnih potez japonskega vojaka je njegovo fanatično junaštvo. Mnogi Avstralski so bili preseženi, ko so opazili, da znajo japonski vojaki brati in pisati. Zanje je bilo naravnost nepojmljivo, ko so morali slišati, da so Japonci mnogo bolje izobraženi kot pa Avstralsci in Amerikanci.

Črnogorci bodo zatrli Titove tolovaje

Beograd, 11. jan. T. V Podgorici so se sestali zastopniki črnogorske narodne uprave z velikim številom častnikov. Častniki, ki so poveljniki domaćih protikomunističnih oddelkov, so ob tej priliki izjavili svoje brezkompromisno odločenost, zatreti Titove tolovaje. Kapetan korvete Javović, poveljnik oddelka Belopavlica, je izjavil: »Skupno z junaško nemško vojsko, ki nima glede naše dežele nikakih teritorialnih zahtev, se bomo borili proti našim grobarjem.«

Kratka poročila

Stockholm, 11. jan. T. »Dagens Nyheter« javlja iz New Yorka, da bo Roosevelt v svoji današnji poslanici najbrže sporočil kongresu, da stoji sovjetsko-ameriška pogajanja pred koncem. Gospodarski krogi v New Yorku vedo povedati, da gre za triletno pogodbo s skupno vsoto med 9 in 15 milijardami dolarjev.

Zeneva, 1. jan. T. Kakor poroča »United Press«, bo Roosevelt v torkel ali sredo predlagal v svoji poslanici kongresu uvedbo splošne delovne obveznosti. Začetek tega ali prihodnjega tedna bo predložil proračun za davčno leto 1945, ki bo znašal predvidoma 95 milijard dolarjev.

Zeneva, 11. jan. T. Angleška zadrega glede aneksijskih zahtev Sovjetske Rusije poganja že čudno cvetje. Tako piše diplomatski sodruknik »Manchester Guardian«, da se mnogokrat preze, da se je garancija, ki jo je dala Anglija Poljski leta 1939, nanašala edino na ohranitev poljske neodvisnosti, ne pa na ozemeljsko celotnost.

Bern, 11. jan. T. Vatikanski dopisnik »Basler Nachrichten« poroča, da je izvedel v bližnji papeževi okolici, da spremljajo v Vatikanu sovjetskoruska prizadevanja za pridobitev Poljske k pristopu k sovjetsko-čehski pogodbi z neko »zaskrbljenostjo«. Vatikanu ne bi bilo vseeno, ako bi prišla Poljska pod vpliv Sovjetske zveze.

Beograd, 11. jan. T. »Novo Vreme« piše: Trdoglavi Stalin pošilja stotisoče v smrt, toda nobena njegovih zimskih, pomladanskih ali jesenskih ofenziv ni doslej dosegla svojega cilja. Med to vojno je pričel posnemati operativne ideje Nemcev, toda trdovratnost in trdoglavost nista nadomestili strateškega talenta.

Rim, 11. jan. T. Skupino vaticanskih tovarnih avtomobilov je napadlo v bližini Viterba neko angleško letalo. Z ognjem iz strojnje je obstreljevalo avtomobile, čeprav so imeli ti papeško zastavo in poleg tega na strehah narisani papeški grbi.

Rim, 11. jan. T. Mesti Ancona in Pulj sta bili v ponedeljek žrtvi težkih angloameriških terorističnih napadov. Mnogo hiš, cerkev in šol je bilo zadetih z razdiralnimi in zažigalnimi bombami. Število smrtnih žrtev civilnega prebivalstva do sedaj še ni bilo ugotovljeno.

Berlin, 11. jan. T. V Wilhelmstrasse izjavljajo, da spadajo vse govore o domnevnih mirovnih poskusih nemškega veleposlanika v Ankari von Papena v kraljestvo bajk.

Budimpešta, 11. jan. T. Uradno poročajo, da so angloameriška letala odrgla bombe nad madžarskim ozemljem, vendar pa ni bila prizadejana nikaka škoda.

Berlin, 11. jan. T. V pretekli noči so obstreljevale mornariške obalne baterije na Kerškem polotoku bivašišča boljševiških čet in taborišča sovrážnikov na Taman-skem polotoku. Še dolgo potem, ko je topništvo prenehalo s svojim obstreljevanjem, je bilo opaziti velike požare. Sovražnikovih protikreptov ni bilo opaziti.

Berlin, 11. jan. T. V noči na 10. januar so sovrážni rušilci ponovno obstreljevali več italijanskih mest ob jadranski obali. Obalne baterije so takoj odgovorile, na sovrážnih ladjah je bilo opaziti več dobrih zadetkov.

S strojnico nad nedolžno žrtev

Šmihelska fara je še vedno pod vtišom strašnega zločina, ki so ga komunistični krivoloci zagrešili nad Marijo Golobovo iz Birčne vasi. Odpeljali so jo dne 21. oktobra. Prišli so kot navadno zvečer, nenadno obkolili hišo in jo ob ihtenju najdražjih s silo odtrgali od doma ter odvedli v temno noč. Vdano je sledila rdečim rabljem in stiskala v rokah rožni venec, ki ji je bil zlasti zadnji leti v veliko oporo. Vedela je, da gre v smeri proti okrvavljenemu Padežu, kjer so mučenško umrli prof. Kek, Grile, Sone, Verbič, Sitar, Pavlič in drugi zaradi svojega katoliškega prepričanja, ki jim ga nihče ni mogel omajati. Doživljala je vse kar je zapisala in nam zapustila že po prvi aretaciji, ko je bila prijeta in zasiljena na zahtevno komunistične Jenkove iz vile »Cebelice« v Kandiji. Takole je zapisala: »Zdelo se mi je, da so mi minute štete. Pretehtala, pregledovala sem svoje življenje, svoje napake. Pripravljen sem bila dati vsak trenutek od svojega oskrbovanja račun večnemu Sodniku. Nisem bila žalostna, zakaj vedela sem, da sem vse svoje življenje gradila na Boga. Za slabosti in vse, kar sem zagrešila, sem prosila Boga, naj me ne kaznuje s pogubljenjem. Saj sem delala napačno le iz slabosti in bolj iz nevednosti, nikdar iz sovraštva ali maščevalnosti. aradi Boga sem prenesla marsikatero žrtev, z veseljem darujem tudi to, čeprav malo, a zame največjo žrtev. Rada darujem svoje življenje za zaslepljene grešne duše. Med potjo sem molila za duše, ki smo jim mi in Bog trn v peti. Posebno sem pa prosila sv. Duha, da bi neustrašeno govorila, zakaj vedela sem, da bom zažaljena.«

Nekaj ur zatem pa so jo odpeljali, 22. oktobra ob treh zjutraj je v Padežu zargajala strojnica, ki pa ni zadela. Z rožnim vencem v rokah se je vzpenjala nedolžna žrtev v breg, kjer so mučenice streljale »Jezus, Marija, pomagajte!« je odmevala njena zadnja prošnja. Votel puškin strel je končal mlado življenje, ki mu ni bila kos zločinska strojničarjeva roka, Terenci Smrekar, železničar Sever in Zupančičev Nace z Ušiva so se oddahnili. Bila jim je s svojim idealnim delom za bližnjega najresnejša ovira pri širjenju komunističnega strupa.

Marije Golobove, po domače Jakševe Mieke, ni več. To bo močno občutila njena rojstna Birčna vas, ki ji je bila pokojna. Marija vnet apostol in pravi angel varuh. Ea Ruperčev in v okolici je zadnja leta pridno sejal strupeno seme komunističnega razkroja nadučitelj Jurčec, organizator OF v birčanskem rajonu. Kot šef propagande OF za ves okoliš je govoril na mitingih in dopovedoval ljudstvu, kako se bori že leta in leta za zmago ideje, ki jo je zanesla v širše mase ljubljanskega OF. Njegov sin učiteljčnik, znan po svoji komunistični usmerjenosti že iz ljubljanskega učiteljskega kroga.

Poveljstvo domobranstva poziva

Vsi prostovoljci, ki so bili dne 7. t. m. pregledani od zdravniške komisije Slovenskega Domobranstva, naj se dne 14. t. m. ob 9 zglasijo v Realni gimnaziji — Vegova ulica, nasproti univerze — zaradi nastopa vojaške službe. — Vsak prostovoljec naj s seboj prinese hrano za ta dan, pribor za jelo, čiščenje in umivanje.

Poveljstvo.

Opozorjamo na zatemnitev

Prebivalstvo se ponovno opozarja, da se ravna strogo po predpisih zaradi zatemnitve. Zatemnitev mora biti popolna, tako, da ne uhaja noben pramen svetlobe na cesto ali pa na dvorišče. Ni dovolj, da so okna, izlozbe ali pa steklena vrata zastrta samo s tkanino, morajo biti tudi zastrta s črnim papirjem, da ni na ta način preprečeno sleherni uhajanje svetlobe na prosto. Prav posebno pa se še opozarja lastniki in vozači motornih vozil, da se strogo ravnajo po predpisih zaradi zatemnjevanja žarometov. Politijski organi imajo strog nalog, da prijavijo sleherni prekršek. Kazni za malomarne kršitve so zelo visoke in je v interesu prebivalstva, da zadositi predpisom glede zatemnitve. — Uprava policije.

Pisemske pošiljke za zamejstvo

Pisemske pošiljke za Nemčijo (in za ostalo inozemstvo, ko bo sprejemanje pošilk zanj dovoljeno) je treba oddajati odprte na pošti pri okencu. Na pošilkah mora biti napisan naslov pošiljatelja ali prinašalca, ki se morata ob predaji pošiljke legitimirati. Pošiljatelj ne smejo na pošiljke nalepljati znamk, temveč morajo pristojbino plačati na pošti. Pisemske pošiljke za inozemstvo, ki jih pošta pobere iz nabiralnikov, vrne pošiljatelju.

Še izkaznice za tobak

K večeršnjemu dolgemu pojasnilu, kakšne pravice bodo dobili tobakarji z izkaznicami za tobak in kako bo mestni preskrbovalni urad izkaznice delil, nadalje pa tudi, kdaj in kje bo mo tobak in tobačne izdelke dobili, moramo še dodati, da se izkaznice za moške razlikujejo od izkaznic za ženske. Za moške so izkaznice za tobak zelenkaste barve z oznako »M«, za ženske so pa izkaznice temno vijoličaste barve s črnim tiskom in z oznako »F-Z«. Vsaka izkaznica za tobak bo veljala 2 liri.

Razen v večerjaj objavljenih trafikah, lahko upravičenci oddajo svoje prijave ter dobe tobak tudi v trafikah Koler Pavle na Starem trgu 6.

ljšča, je že davno pred razpadom navduševal birčansko mladino za komunistično orožje in odšel med komuniste terorizirati nedolžno ljudstvo.

V tem zastrupljenem ozračju je mlada Marija Golobova začutila v sebi vročo željo po apostolskem delovanju. L. 1941. je vstopila v novoustanovljeno šmihelsko kmečko KA ter skozi ves čas do svoje smrti bila neumorna pionirka razvijajoče se organizacije. Po mučeniški smrti članice KA Cilke Šušteršičeve se je apostolata oklenila še z večjim ognjem, saj jo je mučeniška smrt prijateljice Cilke poglodela in utrdila. S svojim blagim, sončnim nasmejanjem, a vendar odločnim značajem je pritegnila v svojo bližino vse idealne, ki dobremu stremete, doračajoče mladenke. Usmerila jih je k tabernaklju, ki je bil njej sami najdražje na svetu. Globoko evharistično življenje, nedopovedljiva ljubezen do daritve sv. maše ter Matere božje je prežarjala njeno mlado dušo. Vse je ljubila, saj je kot apostolska delavka gledala v vsakem bližnjem svojega brata, sestro v Kristusu. Iz božje življenja v sebi je črpala samo njej lastno požitovnost pri reševanju bednih duš. Vestna v poklicnem delu, je našla vedno dovolj časa za iskanje izgubljenosti duš. Bila je v prvem pomenu besede moderni apostol. Če je molila po doveti sv. maši naprej skupno zahvalo, ko je nastopala s svojimi klenimi in globokimi govori na zborovanjih, kadar je vodila sestaneke ali nepričljeno govorila z mladimi dekleti, so

Novo mesto v novih razmerah

Komunisti in njihovi prijatelji uvajajo novo taktiko

Novo mesto, 11. jan. Za božične praznike je dobilo Novo mesto prve lepe dneve po dolgih jesenskih meglenih in deževnih dneh. Napočili so pa res lepi in jasni dnevi tudi za novomeško kmečko okolico, ki je bila ves mesec vsaj z ene strani pod trdo roparsko pestjo komunistov. Z nekaterimi operacijami novega obsega je padel tudi »mogočni tolovajski obroč« okoli Novega mesta. Našim kmečkim beguncem v Novem mestu so se pa razjasnili obrazi, ko so videli novomeško komunistično gospodo v prvih četicah stopati na prisilno delo.

Jasne in temne strani

Vse to so bili nekateri lepi znaki. Vendarle se zdi, da je za Novo mesto še vedno značilna ona karikatura, ki jo je prinesel tukajšnji domobranski list »Za blagor očetnjave« in ki predstavlja Novomeščana, kako je z navdušenjem slikal na svoj zid »Zivela OF«, pa zdaj iz previdnosti in dolžnosti riše na svojo steno »Zivela OR«. Da bi bilo v Novem mestu doma nasprotje do rdečih roparjev in morilcev, tega pač Novemu mestu nihče ne more očitati. Nasprotno! Marsikje se kažejo znaki le prisilnega sodelovanja z domobranstvom ali celo sovraštvo do njega. Naši odločni protikomunistični kmetje vidijo v Novem mestu marsikaj, kar jih zelo bode v oči. Saj ti hodijo po novomeških sprehajališčih še danes ljudje, ki so bili člani novomeške komunistične črke in jih še do danes nismo videli na nobenem prisilnem delu, čeprav je tudi res, da so na prisilnem delu ljudje, ki bi tega po svoji orientaciji in razmerju do OF ne zaslužili. Boli pa prav gotovo naše kmečke množice, ki imajo oropane in požgane domove, da vidijo na svobodi in brez dela pohajkovati komunistične mestne vlačugice, ki so po naših vaseh mnogokrat zelo na široko stegovale svoje jezike. In te vidimo brez dela v istem času, ko morajo po mnogih naših vaseh 12 do 15 letne dedice pod komunistično knuto skoraj noč in dan prekopavati ceste. Zakaj

ne bi šle razkopavat ruševin, ki jih je še vedno polno Novo mesto tiste članice komunističnih trojk, ki smo jih videli od 8.—10. septembra in tudi že prej po 6 in 6 pohajati po novomeškem glavnem trgu in demonstrirati za tolovaje. Zakaj ni tistih, ki o s plujanjem in zmernim spremljanjem legijo, ki je odhajala iz Novega mesta. Krepkeje in bolj spoštuje so gotovo kot 12 letne kmečke dedice, ki morajo garati namesto svojih staršev, ki so jih pobili ali pregnali zdoma komunisti.

Vse te in tudi mnogi njihovi komunistični ljubčki, ki so še doma, bi pač imeli dovolj časa, da bi šle razkopavat ruševine, ki jih je še vedno polno Novo mesto, in zdi se, da na mnogih krajih ne namenoma. Kajti vsaka kmečka vas bi v nekaj mesecih po bombardiranju bolj pospravila svoje ruševine kot pa jih je doslej Novo mesto dva meseca in pol po zadnjem in štiri mesece po prvem bombardiranju. Mislimo, da lahkó v tem oziru malo bolj pohiteli, saj niti še vse ulice niso očiščene in po dosedanji »hitrosti« dela mogoče še eno leto ne bodo. En sam kmečki gospodar bi toliko ruševin, kot jih ima Novo mesto na svojih ulicah, pospravil v tem času. Ali se nekaterim Novomeščanom ne zdi, da morajo biti užaljeni, ker ne kraljujejo v njem več njihovi edini prijatelji, komunisti. Požgane in porde domove bi smeli imeti samo naši kmetje kot nasprotniki komunizma, gorje pa tedaj, če se kaj sličnega primeri tistim, ki so svoje sinove poslali med roparje in morilce.

Toda jasni se in upanje imamo, da se bo v kratkem še bolj zjasnilo. To bo takrat, ko bo imel tudi v Novem mestu besedo samo tisti naš človek, ki je na lastnih ramenih občutil težo komunističnega jarma. Takrat bo pa tudi konec tiste novomeške domačnosti, da bi se ob kupici vina tolažilo »preostro nasprotje« in skušalo ustvarjati mirno sožitje »brez sovraštva« — z morilci in njih sodelavci v Novem mestu.

Božična poslanica svetega očeta

Zalostno je in grenko, dragi sinovi, kako si je brez števila ljudi, čeprav čutijo ob iskanju sreče, ki naj bi jih našla v tem življenju, grenkost slepih utvar in težkih prevar, zaprt po do vsakega upanja. Ker tako daleč žive od jaslje in torej do tiste tolažbe, ki napolnjuje z radostjo junake vere v vseh njih težavah. Vidijo, kako se ruši v razvaline stavba verstva, v katerega so po človeško zaupali in stavili vanj svoj ideal. Niso pa nikoli našli edine resnične vere, ki bi jim mogla dati tolažbo in jim okrepiti duha. V tej umski in moralni omahljivosti se jih je polastila težka duhovna negotovost, zato žive v stanju nedelavnosti, ki jim stiska dušo. To duhovno negotovost more do dna razumeti in bratsko z njo sočustvovati samo tisti, ki ima to veselje, da lahko živi v prijetni domačnosti nadnaravne vere, ki je nad vsemi viharji in časnimi spremembami zasidrana v večnosti.

Tistim, ki so stavili svoje upanje v svetovni razmah gospodarskega življenja. Iz množice teh zagrenjenih in razočaranih ni težko razločiti tiste, ki so stavili vse svoje upanje v svetovni razmah gospodarskega življenja in ga smatrali kot edino sposobno sredstvo, da združi bratsko narode. Od njegove velikanse organizacije, ki je vedno bolj izpopolnjena in dovršena, so si obetali nezaslišan napredek in blaginjo za človeško družbo.

S kakšnim dopadenjem in s kakšnim ponosom so gledali na svetovni porast trgovine, na svetovno in medkontinentalno zamenjavo vseh dobrin ter vseh iznajdb in izdelkov, na zmogoslavno pot moderne tehnike, ki je premagala vsak prostor in vsak čas! A kaj imajo zdaj dejansko od tega? Zdj končno vidijo, da je to gospodarstvo s svojimi orjaškimi svetovnimi zvezami in s svojo podrobno specializacijo dela na tisoč načinov pomagala pri posplošenju in poglobljenju človeške krize; ni je brzdal

noben moralni ožir, in tako je naravno končala v nevrednem in poniževalnem izkoriščevanju človeške osebnosti in narave, v zalostnem in strašnem uboštvo na eni strani, v ošabnem in izživajočem bogastvu na drugi strani, v mučnem in zagrozenem sporu med privilegiranci in med tlačeni. Vse to so žalostni, ne zadnji učinki v dolgi verigi vzrokov, ki so povzročili današnjo neizmerno tragedijo.

Ti razočaranci nad gospodarsko močjo in znanostjo naj se nikar ne boje obrniti se do jaslje božjega Sina. Kaj jim bo reklo Dete, ki je tu rojeno in moljeno od Marije in Jožefa, od pastirjev in od angelov? Brez dvoma je uboštvo v beletihemskem hlevu pogoj, ki si ga je On izbral izključno zase, in zato ne prinaša nobene obsebe ali odklanjanja gospodarskega življenja v tem, kar služi človeku k napredku ali k njegovemu fizičnemu in naravnemu izpopolnjevanju. Toda to uboštvo Gospoda in Stvarnika sveta, ki si ga je On premisljeno izbral, in ki ga bo spremljalo tudi v nazaretski delavnici ter sploh ves čas njegovega javnega življenja, pomeni in razodeva, kako je bil On vzvišen nad snovnimi stvarmi in s tem pokazal z veliko učinkovitostjo naravno in bistveno mesto svetnih dobrin v duhovnem življenju, pokazal pa tudi višjo kulturno, moralno in versko popolnost, ki je potrebna razumnemu človeku. Tisti, ki so pričakovali rešitev družbe od mehanizma svetovnega gospodarskega trga, so naleteli tako na razočaranje, ker niso postali gospodje in gospodarji, temveč sužnji snovnega bogastva, ki so se mu predali v službo, ga iztrgali iz lestvice vrednot ter ga postavili v svoj končni cilj.

Tistim, ki so iskali sreče v brezbojni znanosti.

Enako so delali in mislili drugi razočaranci v preteklosti, ki so stavljali srečo in blaginjo edino v neko vrsto znanosti in kulture, tujo Stvarniku ve-

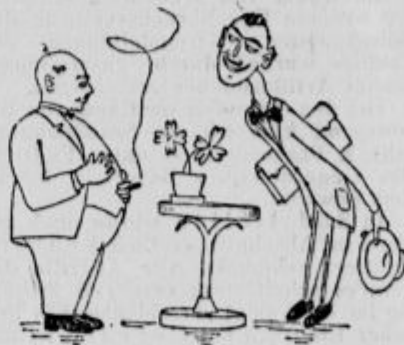
Konec treh znanih komunističnih zločincev

Poročali smo že o velikem porazu komunističnih tolpi pri Zireh, kjer je bila razbita komunistična Volkova brigada in je pri tej priliki padlo 111 komunistov, šest pa je bilo ujetih. Med temi šestimi pa so bili trije znani zločinci: Lutar Franc s komun. imenom Rado, komandir prve čete. Ta ima na vesti mnogo umorov, ki jih je lastnoročno izvrševal. Star je 21 let, doma iz Murske Sobotne, študiral je v Ljubljani. Bil je že prej član

SKOJ-a, dne 2. decembra 1941 pa je odšel med komunistične tolpe. — Drugi je Božnar Polde, komunistično ime »Eri-hajduški«, doma iz Škofje Loke, ki ima tudi mnogo umorov na vesti. — Tretji pa je Fortunat Vinko, zastopnik komandirja čete. Vsi so takoj po zajetju skupali zbežali, pa so bili na begu ustreljeni. Tako sega roka pravice po vseh morilcih in prej ali slej bodo vsi pre-jeli zaslužen kazni.

Zgodba o Blažu Petičniku, blagem možu

Je že tako, da si nekateri ljudje nočejo dobro. Prav za prav si hočejo dobro, le da jim v »podstrešju« nekaj manjka, pa izberejo popolnoma krivo pot. Znan je ruski bogataš Morozov, ki je z

denarjem zalagal Lenina in tako silno drago plačal vrv, na katero so ga pozneje obesili boljševiki; pa tudi pri nas je bilo dokaj takih duševnih revežev.

Prišel je k velespoštovanemu trgovcu z vsem mogočim blagom v Črnomlju, Blažu Petičniku, res blagi duši, pred dvemi leti eleganten gospodič. Predstavil se je kot finančni referent OF in prošil za primerno podporo »narodnemu pokretu«. »To niso milodarije, je razlagal gospodu Petičniku. »Gre za silno važno stvar! Italijanska oblast je slabotna: Na lepem bodo karabinjerji izginili in tedaj — saj veste — bodo ljudje padli po trgovinah... In koliko škoda bi bilo pri tem za narodno premoženje! Koliko stvari bo uničenih brez haska... Pa ne bojte se, gospod Petičnik! Mi OF smo tukaj, da takrat kot edina poklicana narodna oblast vzdržimo red! V hribih se že grupirajo in oborožujejo fantje, ki bodo skrbeli takrat za javno varnost. Bodite brez skrbi, to je edini namen Osvobodilne fronte in njene vojske! Če vam kdo kaj drugega pove, je lažnivec in narodni izdajalec!« In kdo bi zameril Blažu Petičniku, blagi duši, če je posegel v žep globoko posegel in podprl narodno gibanje s kraljevskim denarjem.

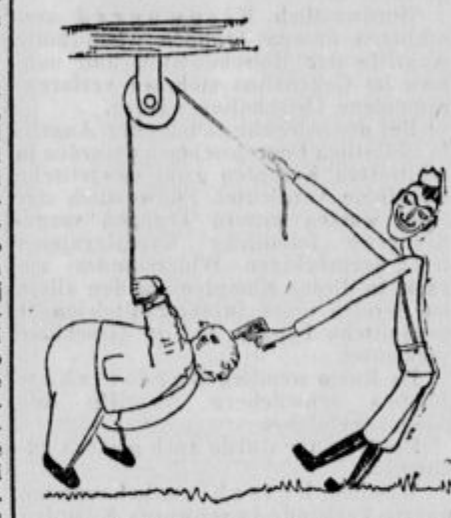
Globoko se je klanjal olikani gospodič, ko je z obteženo aktovko zapušal prostore gospoda Petičnika. Globoko se je klanjal da se je klobuk, ki ga je vihtel v levič, skoraj dotikal tal. Prišel je še večkrat in nikdar ni bila aktovka prazna, ko je zapušal gospoda Petičnika, in nikdar ni pozabil na globoke poklone. »Zelo idealna organizacija OF in njeni poverjeniki se tudi tako lepo obnašajo, da jim mora človek zaupati,« si je mislil gospod Petičnik. Kadar je gledal za odhajajočim gospodičem, je sklenil obe roki na trebuščku in s palecem zadovoljno predel čes...

Prišel je 8. septembra. Cesarska vojska je izginila kot katra in OF je zavladala v Črnomlju. »Narodno gibanje« je začelo gibati... Pred hišo gospoda Petičnika so se ustavili kmečki vozovi. »Osvoboditeljci« so znosili na svoja vozila vse Petičnikovo premoženje imetje in vse to so »brezplačno, iz gole hvalečnosti« odpeljali »čuvarjem javne varnosti« v njihova skladišča sredi gozdov.

Pa nova oblast se ni zadovoljila s tem, da je vzela v »varstvo« Petičnikovo

premoženje, zaščititi je hotela tudi njegovo življenje... Odvedli so ga. Petičnikov dober znanec, ki je bil z njim vred odveden pa je tolovajem pozneje srečno ušel je povedal, da je Petičnika vzel v varstvo prav tisti gospodič, ki se je že prej pri Petičniku redno oglašal. Sedaj je bil seveda oblečen v cesarsko oficersko uniformo. Ko so bili že daleč od Črnomlja je Petičniku zvezal roke na hrbtu, vrv pa potegnil skozi škripec, ki je bil pritrjen na nekem skednju, ter jo začel natezati.

Petičnika je torej doletela kazni »špangec«. Olikani dečko se je pri tem zadovoljno mugal, češ: »Svinja kapitalistična, si se hotel odkupiti, pa ne bo nič. Preden te ustrelim mi boš vrnil vse poklone, s katerimi sem te nekoč soplel!« Pokloni gospoda Petičnika sicer niso bili čisto salonski, vendar so bili mlademu gospodiču močno všeč. In ko

se mu je zdelo, da je igre zadosti, je počil strel...

Tudi za varnost življenja OF skrbi: Gospodu Petičniku ne more nihče več vzeti življenja...

Sita vrana lačni ne verjame! - Človek pa ima razum in ve, da se marsikomu krog njega slabo godi. - Zato darujte za Zimsko pomoč!

Gospodarstvo

Iz trgovskega registra. Pri družbi z o. z. »Karton« v Ljubljani je bila vpisana poslovođkinja Bartol Justina roj. Walter.

Delniške družbe v Grčiji. V Grčiji je ministrski svet izdal naredbo, po kateri morajo vse delniške družbe zvišati svoje glavnice in morajo vse novozidane delnice oddati državi. Leta 1941 je bilo v Grčiji okoli 1500 delniških družb. Če družbe ne izvrše povišanja glavnic, lahko državi plačajo odgovarjajoči znesek v gotovini. Zvišanje mora znašati 20%, pri denarnih zavodih 10%.

Zavarovanje proti toči v Srbiji. — Srbski ministrski svet je sklenil uvesti v Srbiji s dnem 1. maja 1944 obvezno zavarovanje posevkov proti toči. Zavarovanje bo izvajal poseben državni zavod, ki se v ta namen ustanovi.

Največje veselje.

bo mladim in starim napravil lepi roman z 200 slikami

»IVANHOE«

Dobite ga v vseh knjigarnah, pa tudi v uredništvu »Slovenca«.

Švicarska industrija in kmetijstvo.

V Švici so industrijski obrati, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev, katerih imovina znaša najmanj pol milijona frankov, zavezani obdelovati tudi zemljo. Gre pri tem za 4000 obratov s 140.000 do 160.000 delavci, ki naj bi predvsem obdelovali ledino. Dosedaj se udeležuje pri kmetijskem delu že 3.260 obratov z okoli 440.000 delavci in je kmetijska obdelana površina v teh industrijskih obratih v teku enega leta narasla od 2.380 na 93.000 ha. Od tega je največje odpadlo na krompir: 7.800 ha, ostalo na žito, zelenjavo, oljnatne plodove in posebne proizvode.

Nemškoalbananski gospodarski odnosi. V Tirani so bila od 23. novembra do 23. decembra lani pogajanja alban-skonomške trgovinske delegacije, ki so obravnavala vsa gospodarska vprašanja prometa med obema državama ter je bil v vseh važnejših vprašanjih dosežen sporazum med obema delegacijama, kar zagotavlja ugoden razvoj obojestranske trgovine. Urejeno je bilo tudi več vprašanj plačilnega prometa.

